



REVISTA DE L'ASSOCIACIÓ CULTURAL

# FENT CARRERANY

MARIA DE LA SALUT

ASSOCIACIÓ DE PREMSA FORANA  
DE MALLORCA

Número 127

Any XI

MARÇ, 1997

\* COLLIDORES D'OLIVA A  
VALLDEMOSSA

\* FOTOS DE SA RUA

\* XERRADETA AMB  
N'ANTÒNIA BARCELÓ, UNA  
MALLOQUINA A RUANDA

\* ELS BENJAMINS DEL  
FC MARIER MÉS LIDERS



Aquesta fotografia correspon a la Rua de Can Picafort. La curiositat, per a nosaltres, és que el vestit està fet de fulls d'un exemplar de Fent Carrerany.

## Sumari

Editorial i sumari	2
Imatges de Sa Rua escolar	3
Poemes i Gloses	4
Per correu hem rebut	5
Les collidores d'oliva de fora poble.	
Les Gallufes	6
Sa Xerradeta amb n'Antònia Barceló Riera	8
Calendari de la Papereria de Ses Corbates	11
Bullit de Notícies	12
Horari de celebracions religioses de la Setmana Santa	13
Demografia. Telèfons d'interès	14
El temps. Temps passat	15
Preparant el viatge a Catalunya	15
A en Miquel Morey, President	17
L'autèntica Autonomia	18
Lliçò de transparència i tarannà democràtic	19
Sessió plenària del dia 1 de febrer	20
Carrerany Esportiu	23
Bases del IX Certamen de Fotografia de "Fent Carrerany"	24

### FOTOGRAFIES:

Antònia Barceló Riera  
Magí Ferriol Bauzà  
Antònia Torelló Martí  
Josep Ferriol Torelló

### PORTADA:

Rua de Can Picafort, fotografia feta per Antònia Torelló Martí

## EDITORIAL

Són moltes les vegades que hem anat dient que una de les grans virtuts d'una revista com la nostra és la de deixar constància del present, per a ser tingut en compte en el futur. I alhora servir de recuperació del passat, bé a través de les xerradetes, o bé a través de treballs concrets d'investigació. I com la nostra revista, són moltes les que hi ha a Mallorca que exerceixen una funció semblant. Entre elles la revista MIRAMAR de Valldemossa. Aquesta revista, feta amb una pulcritud extraordinària, i que té una periodicitat trimestral publica uns Plecs de Cultura Popular, que ja ha arribat al número 7. Aquest darrer corresponent al primer trimestre de l'any, titulat DONES A VALLDEMOSSA fa una repàs a diversos temes on la dona és la protagonista. A nosaltres ens ha interessat un d'aquests estudis i l'hem reproduït íntegrament. És el que fa referència a l'episodi de les collidores d'olives. La reproducció d'aquest article no és gratuïta, ja que les seves protagonistes són les dones de Maria que es llogaven com a collidores d'olives a les possessions valldemossines. Les "gallufes", nom certament despectiu amb el qual eren conegudes les collidores d'olives que arribaven a Valldemossa, solien ser dones del Pla, que anaven a cercar així una ajuda per a la seva família, en èpoques d'estretor econòmica.

L'interès era tan evident que hem cregut necessari de reproduir-lo. Així dins de la recuperació de la història de Valldemossa, les marieres hi ocupen un lloc destacat. Són tres les dones de Maria que la revista cita com a informadores. Si podem, ens agradaria continuar l'article amb una xerradeta amb aquestes tres dones. La informació s'ho mereix i faríem justícia a tota una generació que contribuï a fer història anant a cercar "les olives" fora poble.

### EQUIP DE REDACCIÓ:

Magí Ferriol Bauzà  
Joan Gelabert Mas  
Margalida Mas Vicens  
Miquel Morey Mas  
Onofre Sureda Ribas

HAN PARTICIPAT EN AQUEST NÚMERO: Francisca Pons Mayol, Bernat Quetglas, Miquel Rosselló i Quetglas, Miquela Font Bennàssar, Eulàlia M. Carbonell, Mireia R. Ferriol, Pere Oliver Vives, Miquel Oliver i Roig, Bernat Joan i Mari, Jaume Mestre, FC Marier, Club Ciclista de Maria de la Salut.

EDITA: Associació Cultural FENT CARRERANY  
Fax: 971-525585  
Sant Miquel, 11 07519- Maria de la Salut

IMPRIMEIX: Gràfiques SIBA  
Santa Margalida

La redacció de Fent Carrerany no es fa responsable de les opinions dels qui hi escriuen

Nº DEPÓSIT LEGAL: PM-457/1986

# IMATGES DE LA RUA ESCOLAR DE MARIA

Aquestes són algunes de les fotografies de la rueta de s'escola. També en tenim de la Rua del dissabte, però les reproduïrem en el proper número.



Tant els més grans com els petits s'ho passaren molt bé.



## POEMES I GLOSES

*Aquest mes de març, com tots sabem, a Maria de la Salut hi haurà 3 dones que faran 101 anys: les centenàries de l'any passat.*

L'any 1996,  
Maria tengué centenàries,  
jo voldria fer plegàries  
que arribassin al dos mil.

L'any 1896,  
nasqueren tres marieres,  
ni llençols, ni coixineres,  
ni matalàs per dormir  
sinó un paquet de «clí».

Palla d'ordi per dormir  
i molta feina de camp,  
i també un poc de fam  
se criaven forts així.

Aquí tres dones feineres  
ens ho demostren així.  
**MOLTS D'ANYS A TOTES TRES!**  
*Francisca Pons Mayol.*

### **VERSOS DEDICATS A DON BRUNO MOREY DE CA L'ABAT.**

*En motiu de l'homenatge.*

Es marqués de ca l'Abat  
ho és don Bruno Morey,  
ell és un senyor de llei,  
és canonge i advocat  
teòleg i llicenciat  
i no ha quedat més remei  
que haver-lo homenetjat,  
amb tota s'autoritat  
d'es Gover i es Consell.  
¡I tot Mallorca l'ha abraçat!

Don Bruno, no estau tot sol,  
ni a Deià ni a Ca l'Abat;  
vos estau enamorat  
d'aquesta tranquil·litat,  
just es sent cantar un mussol  
quan el cel està estrellat.

Davant aquesta badia  
blavosa per respirar  
¡junt amb la Verger Maria  
mai tot sol s'hi pot estar!

Tres-cents metres vaig pujar  
per poder-vos saludar,  
en salut i amb alegria  
per veure si sentiria  
a damunt aquella alcina  
aquell mussolet cantar.

*Miquel Rossello i Quetglas.*

### **LA PORTA DE LA LLUM**

És porta de la llum un llibre obert,  
entra per ella jove, i ben segur  
que seran per tu en el futur  
Déu més visible, i el seu poder més cert.

L'ignorant està dins un desert,  
on l'aigua és poca, l'aire impur,  
un granet li atura el peu que té insegur  
camina travelant a un destí incert.

A la teva edat, bon jovenet,  
floreixen dins ton cor les il·lusions,  
com floreixen les herbes en el camp.  
Estudia i no seràs quan sies gran  
la jugueta vulgar de les passions,  
ni l'esclau trepitjat per los tirans.

*Bernat Quetglas, Es Padri d'es Pla.*

### **LA VALL D'ARAN DE MARIA.**

On és aquella jove  
que vaig veure a La Vall d'Aran?,  
era tan bona i hermosa  
que mares ja no en feran.

Era una perla tan fina  
que els joves no oblidaran,  
la més guapa de Maria  
les flors no la igualaran.

El jove que la volia  
amb amor i amiatat,  
es varen casar un dia  
i de tant d'amor que l'hi tenia  
el pobre va pedre el cap.

Jo esper que el curaran,  
si està en mans d'un doctor.  
I si tornen a Vall d'aram;  
supòs que començaran  
units per un nou amor.

*Miquel Rosselló i Quetglas*  
Inca, 27 de febrer de 1997.

## PER CORREU HEM REBUT:

-Una convidada del President del Parlament de les Illes Balears per assistir a l'acte oficial per celebrar l'aniversari de l'entrada en vigor de l'Estatut d'Autonomia.

-El Butlletí informatiu de la conselleria d'Educació, Cultura i Esports del Govern Balear. Entre d'altres informacions destacam:

La Direcció General d'educació ha convocat 48 beques d'1.200.000 PTA., aquestes beques tenen una durada d'un any, per a més informació adreçau-vos al Servei d'Universitat i Investigació, Carrer Sant Feliu 8 de Ciutat, tel. 17 65 00.

Convocatòria d'ajudes i subvencions per donar suport al programa d'educació de 1997. És convoquen ajudes en les matèries següents:

-Beques i ajudes per a la formació musical d'alumnes que cursin el grau professional o estudis superiors, d'alumnes amb necessitat de formació específica.

-Ajudes a la xarxa d'escoles de música.

-ajudes a escoles d'estiu per a professors.

Per a més informació, telèfon 17 65 00.

-Una convidada de «Sa Nostra» per assistir a la inauguració de l'exposició KATJA MICUS I STEFAN RIETZ (ORFEBRES), al Centre Cultural del carrer Concepció. Estarà oberta fins dia 21 de març. També

ens conviden a la presentació de les pel·lícules guardonades al 43è Festival Internacional de Cinema publicitari Cannes 1996.

-"Sa Nostra" ens ha fet arribar un «Punt de Comunicació» on ens detallen els resultats de 1996. L'any 1996 «Sa Nostra» va tenir uns beneficis de 4.900 milions de pessetes. Aquesta entitat destinarà al llarg d'aquest any 1.000 milions a obra social i cultural a les nostres illes. Amb aquests beneficis bé s'ho poden permetre.

-L'INFORMARCA, butlletí d'ARCA, on l'associació per la defensa dels itineraris de Muntanya (ADIM) és presenta en públic, amb aquestes paraules: «...Estam davant un problema creixent: El tancament de grans finques motivat per un canvi de mentalitat dels nous propietaris, que introdueixen conceptes típicament urbans com poden esser l'intimitat o privacitat, en finques de cents de quarterades, així com el desconeixement dels costums, i una deixadesa de molts d'Ajuntaments en defensa dels antics camins dels seu terme, han duit com a conseqüència la pèrdua de moltes excursions...».

-El butlletí del GOB dedicat a La Serra de Tramuntana. Pel seu interès el reproduïrem en propers números.

-I totes les revistes de Premsa Forana.

---

FEIS-NOS ARRIBAR LES VOSTRES COL·LABORACIONS, OPINIONS, CARTES SOBRE ELS TEMES MÉS CALENTS, ARTICLES SOBRE TEMES QUE VOS INTERESSIN, POESIES, GLOSES...

LES PLANES DE FENT CARRERANY ESTAN OBERTES A TOTHOM.

El darrer dia per entregar col·laboracions és el dia 20 de cada mes. Ens ho podeu fer arribar personalment als membres del Consell de redacció o enviar-ho al Fax 52 55 85.

**ENTRE TOTS, FENT CARRERANY.**

*Reproduïm aquest article aparegut al número 30 de la revista Miramar de Valldemossa, corresponent al primer trimestre del present any, la qual encarta uns Plecs de Cultura Popular, sobre el tema "Dones a Valldemossa". Hi apareixen tres mariandes a les fonts orals.*

## LES COLLIDORES D'OLIVA DE FORA POBLE. LES GALLUFES

El cultiu de l'olivar i els ramats d'ovelles foren els dos pilars de l'economia de la serra de Tramuntana des de l'edat mitjana fins a la generalització de la indústria turística. Era tanta l'extensió d'olivar que hi havia a les possessions muntanyenques que a l'època de l'esplet no bastaven les dones dels pobles propers per anar a collir oliva.

Aleshores, s'enviaven a demanar estols d'al·lotes als pobles del Pla. Hi ha constància escrita que aquesta pràctica devia ser tan antiga com l'existència del mateix olivar: Antoni Gili Ferrer, al pregó de les Fires de Llucmajor de 1996, que versà sobre l'«Ascendència Ilucmajorera de la Beata» cita que «a l'any 1423 el propietari d'una finca d'Estellencs reclamava la presència d'una partida de llucmajoreres per collir oliva, segons s'havia concertat».

A moltes possessions de Valldemossa han vingut des d'antic colles d'al·lotes d'altres pobles a collir oliva. Ens ho confirmen les informacions orals i l'existència, en algunes, de dependències aposta per allotjar-les. Així sabem que:

- A Pastoritx n'hi anaven de Maria de la Salut; i també dones de Son Sardina, Establiments, Son Espanyol i sa Garriga, que no hi romanien, sinó que eren transportades diàriament amb una «camiona».

- A Miramar n'hi anaven de Montuïri i Lloret.

- A Sa Coma, eren de Santa Margalida i Llubí.

- A Son Olesa i Son Ferrandell s'hi desplaçaven a diari grups d'esporderines.

- A Son Moragues, eren duites de Sóller.

Anotam, a més, algunes possessions pertanyents al terme de Deià que han mantingut vincles de diversa índole amb Valldemossa:

- A Son Marroig hi anaven dones de Petra.

- A Son Gallard, Son Rullan i ses Cases Noves n'hi anaven de Montuïri, Sineu i Lloret.

- A Sa Pedrissa n'hi anaven de Maria de la Salut.

La història que aquí ens interessa és la de les al·lotes de pobles del Pla que venien en grups organitzats a fer la temporada de l'oliva. En els pobles d'origen la seva feina era anomenada «anar a fer muntanya», mentre que a Valldemossa eren conegudes amb el mot despectiu de «gallufes».

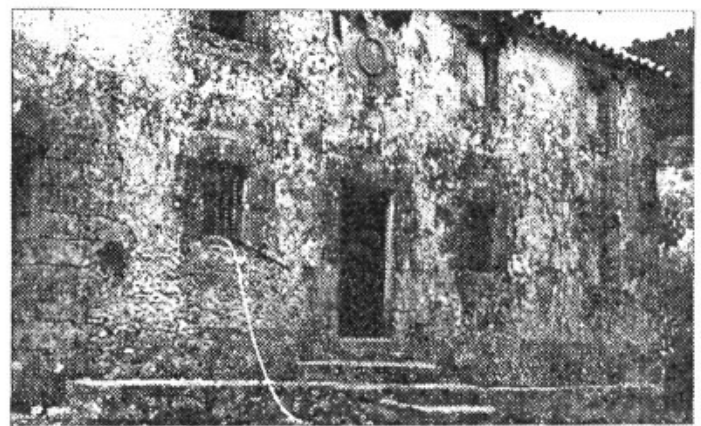
Anem a assenayalar els trets definitoris d'aquesta feina femenina:

En haver passat Tots Sants, als primers dies de novembre, es formaven, a gairebé tots els pobles del Pla, grups de dones per «anar a muntanya». La majoria eren fadrines, algunes molt joves, des de tretze o catorze anys, però també n'hi podia haver de més majors que solien dur algun nin o nina (fill o germà) que també feia feina. Cada possessió solia dur les collidores d'un mateix poble, per vincles tradicionals dels propietaris o els amos. Any rere any es repetia el mateix cicle: l'amo de la possessió es posava en contacte amb la «reclutadora» del poble del Pla, qui es cuidava de cercar les al·lotes i anava amb elles, fent sempre de portaveu en els tractes i relacions entre els amos i les collidores.

Acabaven la feina quan s'acabava l'oliva. Hi havia anys que per Nadal se n'anaven a ca seva i ja no tornaven, i n'havia d'altres en què passaven la setmana de Nadal al seu poble i llavors tornaven (qualque any fins a Pasqua). Es traslladaven a les possessions amb el tren i les «camiones» de línia o bé en transports llogats aposta



Cases de  
les  
gallufes  
de  
Pastoritx



pels amos. Cada al·lota portava, com a equipatge, una caixeta de fusta en la qual guardava la roba i queviures (sobretot productes de matança: saïm, sobrassada, xulla, camaïot, etc).

Com era la vida que feien a muntanya?

Les collidores que hem entrevistat la recorden com una feina dura en els mesos més freds de l'any. Collien l'oliva d'enterra, de sol a sol, de dilluns a dissabte. Dinaven de pa amb taleca a l'olivar i, al vespre, sopaven d'aguiat o sopes al seu cau. Vivien en unes dependències aposta que podien estar adossades a les cases o ser unes construccions a part; en aquest cas eren anomenades cases de gallufes.

Descriurem aquí les cases de gallufes de Pastoritx. Són un espaiós edifici rectangular de dues plantes, situat just davant les cases, que avui es destina a magatzem. La planta baixa està dividida en dues sales amb porta d'entrada i foganya cada una, on sopaven i s'encalfaven a les vetllades (eventualment, una de les dues sales la usaven els caçadors).

Sobre les portes d'entrada hi ha dues inscripcions: una diu «por don Salvador Morell» i l'altra «en el año del Señor de 1831». A la planta de dalt hi havia les habitacions comunes per dormir. Adossat a la paret posterior hi ha un porxo on situaven la teringa de fognets per cuinar, i a devora hi queden les restes del forn de llenya per coure el pa. Cada una es feia el menjar en el seu fogó i es pastava el seu pa.

Fins a Pastoritx hi pujava, un dia a la setmana, un botiguer de Son Sardina que els duia tot allò que havien de menester.

Els diumenges al matí s'enllestien per anar a missa al poble i a fer una volta. La resta del dia la dedicaven a fer la bugada i a cuinar i pastar pa per a tota la setmana.

Per què venien aquestes al·lotes?

Pot ser el principi de la resposta ens la dona Bàrbara Genovard Darder en el seu estudi *Tall de dones*, referit a Ariany, on diu: «anar a fer muntanya era una de les feines més importants de la població d'Ariany en el període de mitjan segle XIX a mitjan segle XX». Era una feina important en el nucli familiar dels pobles del Pla per la raó que eren retribuïdes amb una quantitat estipulada d'oli, a més d'un petit salari. Venien, sobretot, per obtenir un producte, l'oli, que fins a principis dels anys cinquanta era escàs i car en els seus llocs d'origen (un litre d'oli costava unes seixanta pessetes). Se'n duïen la quantitat d'oli suficient per abastar ca seva per tot l'any i, si en sobrava, el venien. A més, partien de llurs cases en uns mesos en què hi havia molt poques feines a fora vila.

No eren, per tant, al·lotes que vinguessin d'un medi especialment pobre; sinó que, dins el context d'agricultura autosuficient en què es movien els pobles del Pla, els interessava obtenir una de les poques coses que no produïen a ca seva.

Les informacions sobre la remuneració que rebien són bastant concordants: als anys trenta cobraven 1,5 ptes. diàries i entre tres i vuit gerres d'oli per tota la temporada (cada gerra tenia vuit litres); als anys quaranta i cinquanta obtenien un litre d'oli diari i el sou va anar pujant de tres fins a cinc ptes. diàries.

A Valldemossa, la possessió on més gallufes hi hagut és Pastoritx. Venien de Maria de la Salut, ja que els propietaris, els Morell, també tenien finques en aquell terme. Es recorden anys que vengueren més cinquanta dones, les quals, unides a les de la vila i a les que pujaven de Son Espanyol, Son Sardina i Establiments, completaven el centenar de persones que podien arribar a treballar en les prop de tres-centes quarterades d'olivar productiu que tenia la finca.

La part anecdòtica de les estades de les gallufes, i d'on pareix que ve la fama de «lleugeres» que tenien, la trobam en la seva relació amb els joves de la vila. Era costum que, a les vetllades, els fadrins anassin a visitar-les equipats amb un gramòfon i alguna guitarra, i eren ben rebuts amb bunyols, alisos i ganes de diversió. Quan arribavem a aquest capítol, tots els informants s'apressaven a assegurar que les bauxes no passaven de balls d'aferrat. Algun d'aquells animosos joves recorda encara com la «caporal» de les gallufes de Pastoritx, na Catalina «Racona», volava a plantar una granera enmig dels que s'aferraven massa; algun altre recorda com va haver de córrer de valent amb el gramòfon al coll una vegada en que, arribats al lloc de la cita, hi trobaren els «novios» del seu poble que havien anat a visitar-les.

Pareix que la temporada 1959-60 va ser la darrera en què anaren gallufes a Pastoritx. A totes les altres finques va passar el mateix. Avui, com gran part de l'olivar, ja són història.

## Miquela Font Bennassar

### Fons orals:

Francesca Bergas Carbonell, nascuda a Maria de la Salut l'any 1927.

Aina Ferriol Castelló, nascuda a Maria de la Salut l'any 1927.

Catalina Ferriol Castelló, nascuda a Maria de la Salut l'any 1929.

Angela Nicolau Pastor, nascuda a Petra l'any 1931.

Sebastià Amer Alorda, nascut a Mancor de la Vall l'any 1919.

Joan Boscana Lladó, «Gotzo», de Valldemossa.

Rafel Estaràs Estaràs, «de Can Reüll», de Valldemossa.

### Font bibliogràfica:

GENOVARD DARDER, B. *Tall de dones*. Institut d'Estudis Baleàrics, Palma de Mallorca, 1989.

## SA XERRADETA AMB...

## ANTÒNIA BARCELÓ RIERA. UNA MALLORQUINA A L'INFERN DE RUANDA.

A través d'uns bons amics de la nostra revista, en Pere Joan Oliver i la seva esposa Antònia Torelló, tenguérem ocasió de fer una xerradeta amb una joveneta de 21 anys, veïnada seva, a Ciutat. ¿Què tenia d'interessant per a nosaltres aquesta joveneta? No és de Maria. És de Campos. No la coneixíem de res. La seva experiència de tres mesos a l'infern ruandès tenia, però, un valor incalculable. No ho podíem deixar passar. El nostre amic Pere Joan, l'acompanyà a la "redacció". N'Antònia se'ns presentà com una al lota normal.

-No som monja, ni ho pens ser. Tot allò que he viscut no té res a veure amb la religió. Tenia ganes de viure una experiència diferent. Àfrica sempre m'ha fascinat. A partir d'aquí vaig començar a mirar la manera d'anar a treballar a fora. Vaig contactar primer amb la Creu Roja i amb Médicos del Mundo. Al final però, va ser a través de les monges del Sagrat Cor, quan vaig prendre una decisió.

N'Antònia ens vol deixar ben clar que la decisió no va ser fàcil. Estudiava, estudia encara, puericultura; i havia de deixar el curs a la meitat per anar a un lloc desconegut, insegur, i allò que encara era més difícil: convèncer la seva família de la seva decisió.

-El més difícil de convèncer va ser monpare, em deia que no estava bé del cap. La meva mare ho va entendre més aviat. Els meus amics, que al començament tampoc ho entenien, em varen donar el seu suport. Jo sempre he estat



una persona molt activa i amb moltes curolles i la decisió presa va anar envant. Dia tres de Novembre vaig arribar a Ruanda, a Rúkara, a la part oest del país, a la zona més poc poblada i que està més aprop del Parc Natural que ocupa una bona part del territori del país.

Li demanam si en el moment d'arribar la cosa ja estava complicada amb el tema dels refugiats. Ella ens diu que no, que en aquell moment els refugiats encara

eren a fora i que la situació encara era força tranquil·la. Anà a parar en una espècie de PAC, a la part de maternitat, gestionat per les monges del Sagrat Cor, a uns quants quilòmetres de l'hospital que també duen elles.

-Allà feia de tot. Rentava infants, estava a la farmàcia etc. Èrem dues mallorquines i una de Pamplona ajudant i les monges ho duien





tot. Passava gust de fer feina. M'aixecava a les set i estava fins a les dotze i mitja fent feina. Dinàvem i el capvespre seguíem fins devers les sis.

El temps té un valor diferent per a ells que el que pot tenir per a nosaltres. Ells van de sol a sol, no tenen pressa i els posa nerviosos que nosaltres estem tot el dia mirant el rellotge.

Li demanam una valoració de la situació, si creu que les coses poden canviar. Ella es mostra molt escèptica. Diu que la misèria es veu per tot arreu, que hi ha pobresa, que hi ha més gent que terra, que la gent no fa res, que no té res a fer. I és clar, així és molt difícil que se'n surtin. No hi ha previsions de futur.

- La terra és del govern. Si vols tenir un tros de terra (i quan parla de tros en assenyala un espai tan petit com el de l'habitació en el qual ens trobam), l'has de comprar al govern. T'hi has de fer una casa, plantar alguna cosa i n'has de viure. Si no ho tens, t'alimentes d'allò que trobes, d'allò que la terra et dona per ella mateixa, perquè la terra és molt fèrtil, molt rica. Els qui tenen alguna cosa per vendre les duen al mercat que fan dos cops per setmana.

Rúkara, allà on jo estava no té l'estructura d'un poble tal com els coneixem aquí. De fet fins fa poc no tenien aigua ni electricitat, i encara són poques les cases que en tenen.

Li demanam com valoren ells, els ruandesos aquesta gent de pell blanca que els ve a ajudar. I com s'explica el que va passar amb aquells tres cooperants que el mes de gener varen ser assassinats al nord del país.

- La gent els estima molt a les monges. Són incapaços de fer-nos mal. De fet el que va passar amb aquells tres cooperants és molt mal d'explicar i respon més a interessos i malestars creats per algú que a la convivència real.

A n'Antònia li resulta difícil culpabilitzar algú. Els conflictes entre els hutus i els tutsis tenen un rerefons polític. La política dels Estats Units i dels antics colonitzadors francesos és la culpable del conflicte. La convivència entre les dues ètnies hauria de ser possible. Si no ho és, és perquè algú, alguns, han tengut interès en marcar diferències.

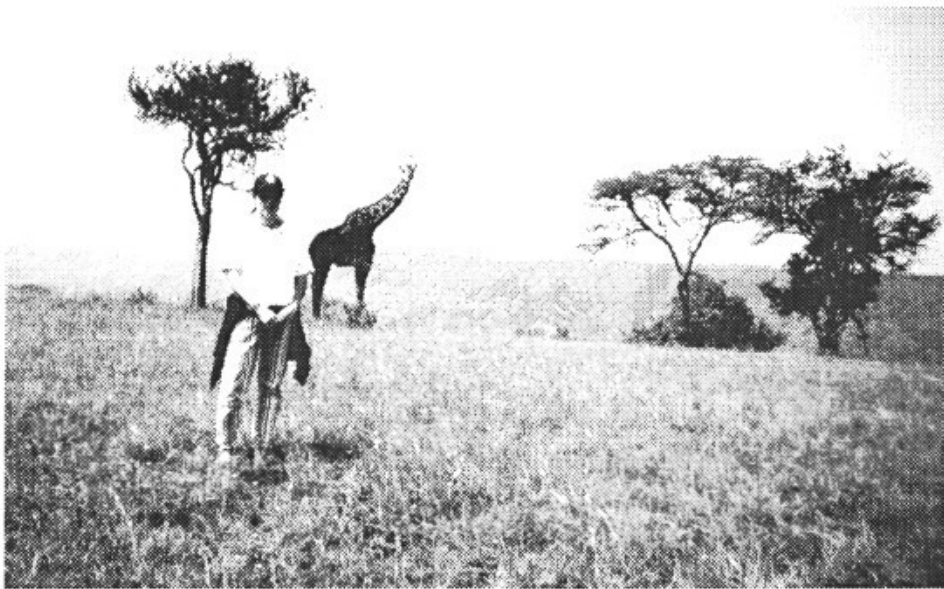
- Els tutsis, els actuals dominadors, són minoria. Són alts, guapos, elegants, intel·ligents. El hutus, la majoria demogràfica, les víctimes actuals, són més aviat baixets, són més lletjos i amb el nas aixafat. En aquests moments les presons són plenes d'hutus. La política actual és elimi-



nar-los. Subtilment, sense fer renou, de manera efectiva. Si a l'any 94, varen ser els hutus els qui organitzaren les grans matances de tutsis, actualment les matances es produeixen en sentit contrari però d'una manera més amagada. La política actual del govern és de fer entrar dins del país tots els exilats, per tal de tenir-los controlats, d'evitar-se sorpreses d'una invasió des de fora. Tenint-los controlats, atemorint-los, apallisant-los, i eliminant-los si és necessari, s'eviten la possibilitat de perdre el poder.

Li demanam quan va ser que el conflicte esclatà i el perquè d'aquest nou esclat de violència.

- Dia 25 de desembre començaren a arribar els refugiats que venien de Tanzània. N'arribaren prop de trenta mil. A partir d'aquell moment les coses canviaren radicalment. La nostra posició a la zona va agafar una altra dimensió. Els europeus passàvem a ser, de cara al govern, els ajudants



dels antics assassins, en aquest moment les autèntiques víctimes. Cada dia ens arribava gent apallissada pels tutsis. Eren actes de revenja. No vaig passar por. Qualque vespre em despertava pels trets que sentia, per l'explosió de granades. Sabia que l'endemà trobaríem alguna persona morta, ferida, apallissada. La venjança s'està produint de manera terrible, indiscriminada.

N'Antònia ens mostra una fotografia d'ella amb un nin petit, hutu, orfe de pare i mare, que vivia amb les monges. Aquestes el varen deixar amb una família que l'acollí com a fill. Al final, davant de les amenaces fetes a aquesta família per haver acollit un hutu, s'optà per enviar-lo a un orfelinat del nord del país per protegir-lo a ell i a aquesta família.

-No hi veig solució. És un pou sense fons. Hi ha massa gent, hi ha massa odi, i, sobretot, massa armes.

Després de l'assassinat dels tres espanyols, l'ambaixador de Tanzània ens va reunir a tots els cooperants de les diverses ONGs i ens demanà que deixàssim el país per salvar les nostres vides que

estaven en perill. Les monges i les organitzacions religioses han seguit al seu lloc. Vaig arribar a Mallorca dia 26 de gener abans del que feia comptes. Les diverses ONGs que actuen al lloc treballen cadascuna pel seu compte, però s'ajuden molt entre elles.

Quan li demanam per alguna experiència d'aquelles que qualificaria d'inoblidables, posa cara de circumstàncies i adopta un to melancònic.

- No feia massa que era allà i havia assistit al naixement d'un nin. Al cap de poques hores morí a les meves mans. Em vaig sentir impotent, incapaç de reaccionar, vaig plorar. Un altre cop va ser la visió d'un home, d'un hutu, que ens va arribar un matí apallissat, ferit, amb el cap obert a cops de matxet. Arribes a conivir amb la mort. Arribes a perdre la por. Igual que fan ells. No vaig veure plorar ningú per una mort. Forma part de la vida. Tant si són cristians com si no ho són la valoren de manera positiva. És un alliberament.

Quan li demanam si després d'aquesta experiència viscuda hi tornaria una altra vegada, la seva resposta és contundent. "Ara mateix", ens confirma.

- No entenc com els joves de la meva edat poden dir co-



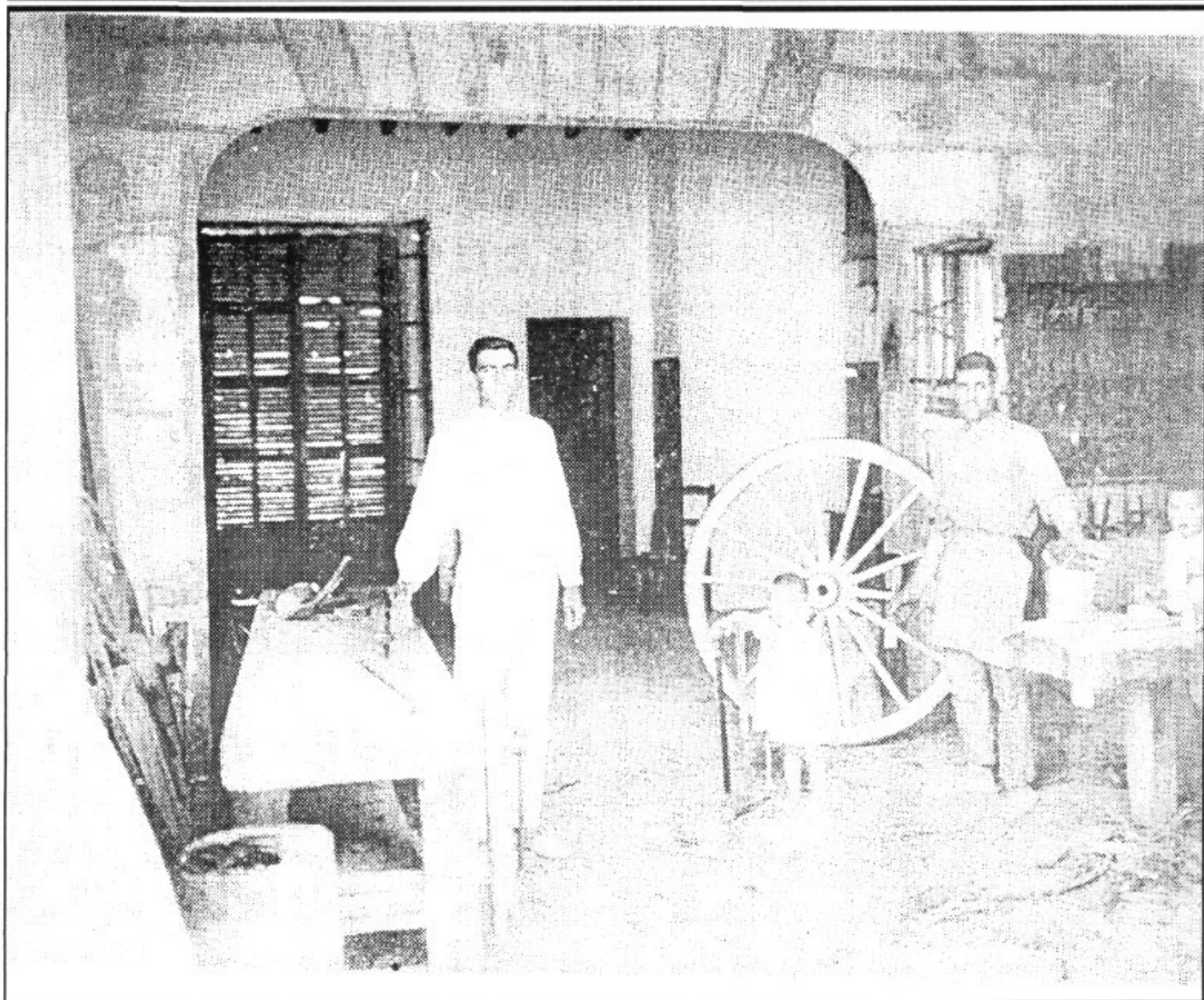


de Ruanda, i hi tornaria. Ara he représ els estudis, però no ho dubtaria ni cinc minuts si tengués la possibilitat de tornar-hi una altra vegada.

Que una al lota de vint-i-un anys tenguí les idees tan clares, tenguí la capacitat de sacrifici que n'Antònia ha demostrat i demostra no és habitual. Però són gent com ella, repartida arreu del món, els qui han anat tapant forats a la història de llocs com Ruanda, on els humans arribam a perdre la condició de tals.

ses com que s'avorreixen. La vida et dóna moltes possibilitats de treballar per a tu o per als altres. M'enyor

Consell de Redacció



CALENDARI DE LA PAPERERIA DE SES CORBATES:

D'esquerra a dreta: Jaume Pastor, Bartomeu Mas, Antoni Mas Perelló i Antònia Mas Pastor.

# BULLIT DE NOTÍCIES

## 1a CONVOCATÒRIA PREMIS LITERARIS VILA DE LLOSETA

Hem rebut la convocatòria d'uns premis literaris convocats per l'Ajuntament de Lloseta en la modalitat de prosa i poesia en llengua catalana. Cadascuna de les dues convocatòries tindrà dos premis de 50.000 ptes i 25.000 ptes. Si estau interessats a participar heu d'enviar els vostres originals a l'ajuntament de Lloseta abans de dia 22 de març i dia 23 d'abril sabreu si n'heu estat guanyadors.



Ajuntament de Lloseta

## 1a CONVOCATÒRIA PREMIS LITERARIS VILA DE LLOSETA

## ELS NINS DE CINQUÈ I SISÈ A L'OBSERVATORI DE COSTITX

Tal i com vos informàvem el mes passat, els nins i nines de cinquè i sisè de l'escola de Maria anaren fins a Costitx a visitar l'Observatori Astronòmic. Aquí en teniu una fotografia d'aquesta visita.



## EL NOU SECRETARI DE L'AJUNTAMENT PRENDRÀ POSSESIÓ I CESSARÀ

Ho heu llegit bé. L'Ajuntament votà en ple que el nou secretari de la Casa de la Vila, pogués cessar immediatament després de prendre possessió, ja que la plaça de Maria no li interessa especialment. José María Ceballos que és el nom del nou secretari demanà a l'Ajuntament que s'acceptàs aquesta fórmula per tal de no perdre la seva actual feina a Andalusia. Està vist que la plaça de secretari de Maria està maleïda i que no s'ocuparà per ara.

## GALLS DE BREGA

Està vist que a Maria no deixam de ser notícia en tot allò que es refereix a la fauna. Si primer varen ser els cans de la canera de Davant s'Arraval, ara han estat els galls de brega els qui han duit el nom de Maria als mitjans de comunicació mallorquins. Sembla ser que algú o alguns havien muntat el seu particular «xibiu» il legal i havien organitzat bregues de galls. La concurrència havia arribat a ser tan nombrosa que la guàrdia civil arribà a sospitar alguna cosa. La presència de cotxes de la Benemèrita i d'un bon nombre de guàrdies civils que aglapiren el gairebé centenar d'assistents resultà força espectacular. El carrer Morell era ple de cotxes de dalt a baix. I els veïnats sense saber res. Si seguim així prest serem més populars que els animals del circ de l'Àngel Cristo.

## CLOTS TAPATS

Si al passat número del mes de febrer parlàvem dels carrers amb clots ara hem de fer referència a alguns d'aquests clots que han aparegut tapats. Al carrers Artà, Ponent, Mare de Déu, Escola de nines n'han apareguts de tapats. No tots, ni de molt, perquè hi ha carrers que encara els tenen tots i ben evidents. Uns diuen que els han tapat els de CADAGUA, mentre que els altres diuen que els ha tapat l'Ajuntament. Tapi qui tapi, però que els tapin d'una vegada.

## XIX DIADA DE L'ESPLAI

El passat dissabte dia 1 de març els monitors i monitores de l'Esplai ES REBROT donaren a conèixer als pares mares dels nins la convocatòria de la XIXa Diada de l'Esplai que aquest any es celebrarà a Maria.

Segons el full que es repartí, el tema de la Diada d'enguany serà: «CULTURA I COSTUMS DE MALLORCA». Els nins s'agruparan per edats i amb un mocador de color diferent.

Tal i com hem anat dient ens posam a la seva disposició per ajudar en el que sigui possible.

# BULLIT DE NOTÍCIES

## MOSTRA DE LA CANÇÓ DE L'ESPLAI A LLUC

També s'informà que el proper dissabte dia 15 de març a Lluç es celebrarà la mostra de la cançó dels grups d'esplai de Mallorca. Els nins i nines del grup de Maria que han de representar el grup d'Esplai ES REBROT ja assagen de valent la seva cançó. Els desitjam sort.

## ACAMPALLENQUA.

Els Joves de Mallorca per la Llengua estan preparant una nova acció en defensa de la nostra llengua. Enguany serà una gran acampada lúdico-reivindicativa a Inca per als propers dies 12 i 13 d'abril.

El passat dia 28 de febrer hi va haver una reunió a Sineu entre tots els organitzadors de Ciutat i Part Forana i es va acabar de perfilar el programa, com a primícia i per fer-vos gola, vos ne farem cinc cèntims:

Dissabte dia 12:

11 h. Trobada a Inca i instal·lació de tendes de campanya.

12 h. Passacarrers.

DINAR

16 h. Activitats variades:

Per a infants: jocs i festa organitzada pel GDEM i Escoltes.

Per a adults: tallers, conferències, etc.

20'30 h. Encesa de foguerons i torrada

22'30 h. Gran concert de rock en català.

Diumenge dia 13:

Aprofitant que aquest dia a Lluç hi ha la trobada de delegacions de l'OCB i entitats germanes, hi haurà autocars per poder-hi pujar i allà hi haurà exposició i fira de totes les associacions que hi participin, (entre elles hi haurà Fent Carrerany) i després de tot això i per acabar la jornada un bon dinar.

Encara falta acabar el programa, però en línies generals serà aquest. Ja podeu marcar aquests dies a l'agenda i preparar la motxilla i la tenda de campanya i animar tots els amics i coneguts a participar-hi, hem de ser molts, com més millor.

---

## HORARI DE CELEBRACIONS DE LA SETMANA SANTA 1997

---

**DISSABTE DIA 22:** a les 20'00 h. celebració comunitària de la penitència i eucaristia.

**DIUMENGE DE RAMS:** A les 10'30h, a la plaça del mercat, benedicció de rams. Processó cap a l'església i ofici de rams.

El més important d'aquest dia, no es tenir un ram beneït, com si fos un objecte màgic. El més important és aclamar a Jesús. I si el guardam, és per recordar que amb aquell ram hem manifestat la nostra fe en Jesucrist, el nostre desig de seguir el seu camí.

**DIJOURS SANT:** A les 20'00 h. celebració del sant sopar. Reserva a la casa Santa. Processó del viacrucis.

El més important d'aquest dia és sentir molt fonament l'emoció de Jesús en deixar-nos el seu pa (el seu cos). Ens el dona amb el mateix esperit de servei, d'humilitat i d'afecte amb que aquella nit rentà els peus dels apòstols. Perquè Jesús continua viu en el pa, i també en el servei per amor a qualsevol home i dona.

**DIVENDRES SANT:** A les 20'00 h. celebració de la mort de Jesús. Davallament.

El més important d'aquest dia és atrevir-nos a mirar el crucificat i descobrir en ell l'amor màxim. Perquè serà aquest amor, el que proclamarem com a ressuscitat.

**DISSABTE SANT:** A les 22'00 h. VETLLA PASQUAL. Benedicció del foc i ciri pasqual. Renovació de les promeses baptismals

El més important d'aquest dia és que celebrem la victòria de Jesús. Celebrem que ens hem submergit en el corrent de vida que és el seu evangeli. I que ell viu: en l'eucaristia, en la glòria del Pare, en el cor dels seus germans i germanes. I molt especialment en els pobres, i els més necessitats.

**DIA DE PÀSQUA:** a les 10'30h. processó de l'encontre i celebració de la resurrecció de Jesús. No hi haurà missa el vespre.

**DILLUNS DE PÀSQUA:** a les 11'00 h. Ofici. No hi haurà missa el vespre.

**REUNIÓ IMPORTANT,** per els pares dels nins de catequesi, de tots els nins, dissabte dia 15 de març, després de la missa del vespre. Aquesta reunió tindrà dues parts: la primera amb tots els pares, la segona només amb els pares dels nins que han de fer la primera comunió enguany. En nom de tots els catequistes, vos agrairíem la vostra assistència i puntualitat.

# DEMOGRAFIA

## ENS HAN DEIXAT:

Na Catalina Vanrell Genovard que va morir el passat dia 8 de febrer a l'edat de 22 anys. Vivía al carrer de Sa Raval, 136.

L'amo en Joan Ferriol Gelabert va morir el passat dia 10 de febrer a l'edat de 79 anys. Vivía al carrer Nou, 67.

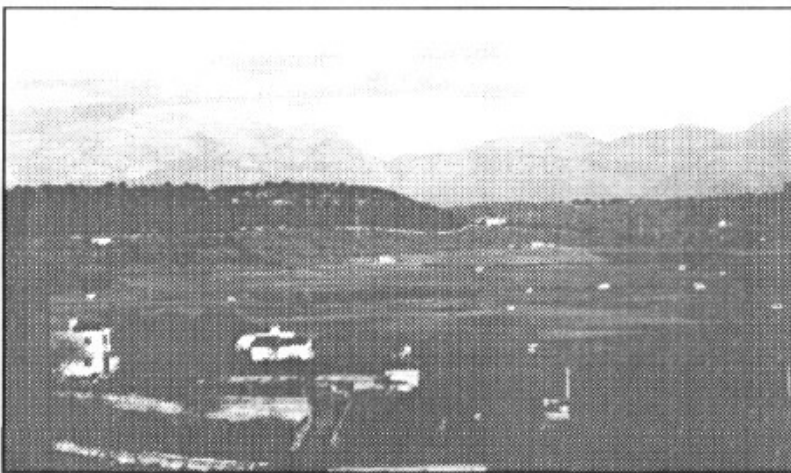


Que descansin en pau.

## BENVINGUTS:

En Pedro Llabrés Rosselló va néixer dia 6 de febrer de 1997. Els seus pares són en Joan Llabrés Bergas i na Maria Rosselló Florit.

Enhorabona als seus pares i demés família.



Imatge del pla de Maria



"la Caixa"



## TELÈFONS D'INTERÈS:

AJUNTAMENT .....	525002
FAX .....	525194
UNITAT SANITÀRIA (cita prèvia)	525594
APOTECARIA .....	525020
ESCOLA DE DALT (telèfon i fax) ...	525083
ESCOLA DE BAIX .....	525252
CA SES MONGES .....	525144
LOCAL TERCERA EDAT .....	525564
PARRÒQUIA .....	525033
GESA INCA: AVARIES .....	880077
BOMBERS .....	085
AMBULATORI D'INCA .....	502850
URGÈNCIES A TOTA L'ILLA .....	061
SON DURETA (Centraleta) .....	175000
AMBULÀNCIES S.S. (Inca) .....	502850
AMBULÀNCIES .....	200362
RECAPTACIÓ DE TRIBUTS	
DE LA CAIB (Inca) .....	505901
ADMINISTRACIÓ D'HISENDA	
(Inca) .....	505150

## HORARIS:

### AJUNTAMENT:

de 8'30 a 15 hores.

### APOTECARIA:

Mati: 9 a 13 hores.

Horabaixa: 16'30 a 20'30 hores.

### UNITAT SANITÀRIA:

de 9 a 15 hores.

### BIBLIOTECA:

Dimarts, dijous i divendres: de 18 a 20 hores.

Dimecres: de 17 a 20 hores.

Dissabtes: de 10 a 13 hores.

### LÍNIA MARIA-PALMA:

Sortides Maria: 7'30 i 15 hores.

Sortides Palma: 13 i 19 hores.

### LÍNIA INCA-MANACOR:

Cap a Manacor: 12'30 i 19'55 hores.

Cap a Inca: 9'40 i 18'50 hores

## PUNT D'ATENCIÓ CONTINUADA DE SINEU: Carrer Ponent, número 3.

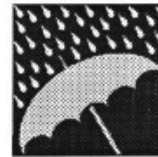
- Per demanar hora al servei de Pediatria heu de cridar de 8 a 14 hores al .....855043

- Per urgències, a partir de les 15 hores heu de cridar al .....520292

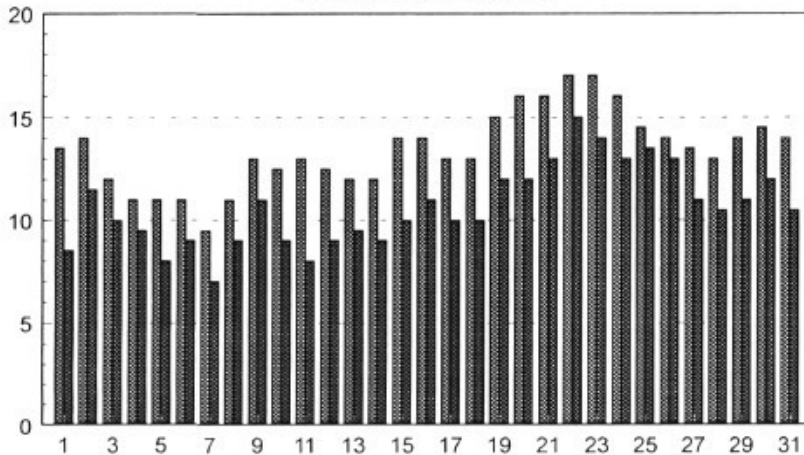
- Preparació pel part, postpart, control de gestació i informació sobre anticonceptius heu de cridar al .....236624

# El temps

## MES DE GENER



■ MAXIMES ■ MINIMES



### PLUVIOMETRIA

Dia 1	5 l.
Dia 3	8 l.
Dia 5	3 l.
Dia 6	10 l.
Dia 8	10 l.
Dia 17	4 l.
Dia 25	1 l.
Dia 26	1 l.

### Temperatura Màxima

17 °C (Dia 22)
Temperatura Mínima
7 °C (Dia 7)
Temperatura Mitjana
11'9 °C
Mitjana Màximes
13'3 °C
Mitjana Mínimes
10'5 °C

TOTAL: 42 LITRES

## PREPARANT EL VIATGE A CATALUNYA

Com ja sabeu, els alumnes dels cursos de 3r a 6è, preparam un viatge a la península els dies 2, 3, 4, 5 i 6 del mes de març a la província de Catalunya. Per si no ho sabeu (que ens estranyaria molt), us posem el pla que si Déu ho vol seguirem:



La Molina. El treball de la Terra al pati

Diumenge, dia 2 de març:

-A les 20:30 sortida de Maria amb autocar.

-PALMA-BARCELONA amb vaixell.

Dilluns, dia 3 de març:

-De Barcelona anirem a La Molina (Pirineus) a esquiuar tot el dia.

-L'horabaixa partirem cap a Lloret de Mar. Sopar i dormir a l'hotel Don Juan.

Dimarts, dia 4 de març:

- Excursió a Olot, Volcà del Croscat i Fageda d'en Jordà(Olot).

-Visitarem Castellfollit de la Roca, Besalú i Sant

Pere de Rodes, d'on podrem contemplar el cap de Creus i el golf de Roses.

Dimecres, dia 5 de març:

-Visitarem diferents llocs de Barcelona.

-Pujarem al vaixell per tornar cap a Palma.

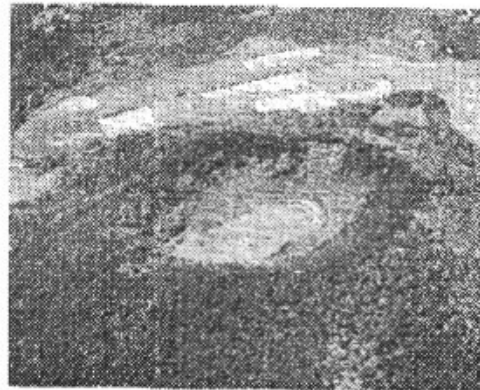
Dijous, dia 6 de març:

- BARCELONA-PALMA. Tornada a Maria amb autocar.

Aquest és el nostre pla.

Bé, en tornar vos contarem més coses.

EULÀLIA M. CARBONELL I MIREIA R. FERRIOL



Volcà del Croscat. Volcà del Croscat, un dels volcans més espectaculars de Catalunya.

**MIGUEL TORRENS QUETGLAS**  
MEIGE

HORES CONVINGUDES

**Atén assegurats de: ASISA-IMECO-NOVOMEDIC**

C/ Nou, 69  
Maria de la Salut

Tel. 907 74 79 65

• F I N S A L 1 5 D ' A B R I L 1 9 9 7 •

PATROCINIEN  
**Consell Insular de Mallorca**  
Comissió de Benestar Social  
Comissió de Medi Ambient i Ordenació del Territori

ORGANITZA:  
**PIME**  
MALLORCA

"SANO STRA"



FUNDACIÓ  
"DEIXALLES"

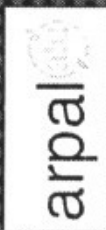
REPARTIRÀ ENTRE CÀRITAS I AMADIP  
**10 PESSETES**  
PER CADA LLAUNA BUIDA QUE TU ENS PORTIS



a "DEIXALLES", Camí de Salard, 63 - Palma, de dilluns a divendres, de 9 h. a 13 h. i de 16 h. a 19 h.

**IMPORTANT: Les llaunes han de ser, necessàriament, de begudes**

C O O L L A B O R E N



REVISTA DE L'ASSOCIACIÓ CULTURAL  
**FENT CARRERANY**  
MARIA DE LA SALUT  
ASSOCIACIÓ PREMSA FORANA



## A EN MIQUEL MOREY, PRESIDENT

Benvolgut amic:

Vagi per endavant la meva felicitació i l'expressió del desig de poder comprovar que la teva elecció haurà estat un èxit per al bé de la revista. I ara, Miquel, m'has de permetre unes consideracions al respecte.

Des de la sortida a llum, FENT CARRERANY ha volgut seguir una línia d'independència, llibertat, equanimitat, etc., línia que esper sabràs mantenir d'aquí endavant. I perquè tenc por que aquesta línia es pugui inclinar, n'és el motiu d'aquesta intervenció meua. L'afany de crítica, el fet de prestar més atenció a les coses dolentes que a les bones -és tan fàcil de seguir el camí del dimoni!- podrien dur a trencar aquesta línia d'imparcialitat marcada. Jugar a la contra restaria independència. La crítica sempre serà necessària i moltes vegades profitosa, però hi ha el perill de caure cap a la destrucció en perjudici de la creació -mai no he estat ni seré del bàndol dels "besamans", ni dels "llepaculs", que consti; vull dir, però, que no solament hem de polaritzar les imperfeccions deixant de banda tantes i tantes coses bones, profitoses i belles que en envolten. Dic això basant-me en una recordança que, ara, m'ha vingut a la memòria de quan la transició a la democràcia. En la transició i després, aprofitant la llibertat d'expressió, sortiren al carrer un caramull de corresponsals per tots els pobles que amb el gavatx ple a vessar i començaren a contar casos i coses sempre de manera crítica, línia bona d'entendre ja que eren quasi quaranta anys d'"aguantar". I així es va seguir un dia i un altre també. El poble va fer un alè de satisfacció i la cosa es va anar calmant, però hi hagué algun d'aquests corresponsals als quals tant els havia agradat això que s'havien acostumat a contar només les coses dolentes i empenyadores dels seus respectius pobles, deixant -alguna cosa bona hi devia haver- les bones a la vorera. I tant era així que un dia un amic ciutadà m'envestí i m'entimà un: "I en el teu poble que no hi ha res de bo?". És clar que n'hi havia de coses bones, com avui, gràcies a Déu, i moltes més que de dolentes!, li hauria pogut contestar. I és en aquest darrer paràgraf on vull situar la meua consideració d'abans. I és que em fa por pensar que un dia es pot pecar de contar manco les coses positives (infravalorant-les), en front de les negatives, admetent això sí, que mai no es pot deixar de ser crític. Però no es podria equilibrar més la balança? No és això factible? Perquè així com vull dir que no crec que hi hagi ningú que tenguí res a dir que la revista emprí tota una pàgina per col·locar-hi quatre o cinc fotografies de quatre o cinc clots que hi ha a quatre carrers, primer perquè les fotos "no engañan, como el alcohol", i després perquè tothom té present l'any d'abundants pluges, volent dir amb això que entra dins de la normalitat. Tampoc -i aquí hi hauria l'equilibri-, estaria de més que quedàs compensat amb coses

positives com podrien ser retratar de tant en tant i donar-ho a la publicitat, no dic cinc, però dues o tres fotos d'altres carrers (i per favor que no se m'interpreti com una intromissió), que són l'orgull de tot el poble, com els dos que envolten l'Escola de Dalt on hi brillen ja, unes oliveretes que aquest any ja han donat fruit i que, recordant antics temps de muntanya, dues velletes en recolliren les olives; o també es podria fer qualche passada pel carrer Lope de Vega, lliure a la fi, dels dogals que l'aufegaven i que trobam avui, embellit per un floret d'arbres joves que fan mirera, respectats i cuidats per tots els seus veïnats. Ja sé president, que em podreu dir que la revista és oberta -i a mi m'ho heu de dir!-, però com ja he explicat no és aquest el motiu del meu escrit. El meu interès, la meua preocupació -em remet novament al comentari d'aquest ciutadà, amic meu-, és la línia de la revista, i més avui quan hem guanyat i en podem gaudir, de la lírica (poesia bella i optimista), d'un Miquel Rosselló i de la profunda i sentida veu d'un Lluç Matas. I perquè som partidari del que és constructiu, quan veig que qualcú es decanta pel que és negatiu m'entra l'inquietud, la por. I què hi puc fer jo si som poruc? Només se té por de perdre allò que s'estima.

Gràcies president per haver-me aguantat. Saps que comptes amb un amic. Una abraçada.

Maria, 14 de febrer, festa de Sant Valentí, un dia molt assenyalat per a l'autor d'aquestes línies.

*Miquel Oliver i Roig*



## L'AUTÈNTICA AUTONOMIA

Recentment hem assistit a una mena d'acord generalitzat antre totes les forces polítiques al voltant de la necessitat de reformar l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears. Sembla que aquesta és una constant en diferents comunitats autònomes de la "via lenta". La reforma, en la majoria dels casos, passa per una ampliació del sostre competencial i per la consideració de la comunitat autònoma en qüestió com a "comunitat històrica". Si fóssim malfiats, podríem suposar que el Partit Popular està intentant, a nivell d'Estat, una vegada més l'"harmonització autonòmica", o això que en castís en diuen "café para todos". No oblidem que el primer intent d'harmonització autonòmica -és a dir, d'anivellament quant a consideració i competències de totes les comunitats mal anomenades autònomes de l'Estat espanyol- va tenir lloc després del 23-F, de mal record per a tots els demòcrates d'aquesta part del món,

Es parla, idò, de reforma de l'Estatut d'autonomia. És a dir, passada una dècada i escaig, es torna a parlar d'autonomia. Però, què significa autonomia per als partits polítics amb representació al Parlament balear? Què vol dir reforma de l'Estatut i que vol dir autonomia per al PP, que té en la defensa de la "unitat d'Espanya" una de les seves senyes d'identitat indiscutible? Què vol dir "autonomia" per al PSOE, que, durant tots els anys que ha governat, ha intentat precisament a tota costa impedir que alguna països esdevinguessin realment autònoms de l'Estat espanyol? Què deu voler dir "autonomia" per a Esquerra Unida, que, a nivell d'Estat propugna un Estat federal amb tota una sèrie de comunitats exactament amb les mateixes competències, és a dir, l'harmonització indiscutiblement més pura?

Quan, a finals del segle passat, els sectors més radicals del catalanisme començaren a parlar d'autonomia, tenien ben clar això què significava: autonomia volia dir capacitat de decisió, sense interferències del govern espanyol. Autonomia significava capacitat d'organitzar la pròpia vida col·lectiva, de dotar-nos de lleis, d'establir el nostre model de desenvolupament econòmic, de tractar amb la resta del món, i tot el llarg etcètera que s'hi vulgui afegir.

Ser autònom implica no dependre dels altres. Autonomia, doncs, és un terme sinònim d'independència. Però la classe política sorgida de la transició espanyola l'ha buidat completament de significat, i ho ha fet d'una manera tan dràstica i radical que, actualment, fins i tot es fa servir el terme "autonomia" per contraposar-lo a "independència".

Quina autonomia hi ha, quan no existeix capacitat de decisió?

Què hauria de contemplar al nostra entendre, una

reforma autonomista de l'actual Estatut d'Autonomia per a les illes Balears i Pitiüses? En primer lloc, capacitat de decisió econòmica perquè hi hagi autonomia: com a mínim, hauríem de tenir un concert econòmic amb l'Estat semblant al que tenen els bascos.

En segon lloc, seria necessari poder decidir sense interferències sobre els elements que constitueixen les nostres senyes d'identitat fonamentals: llengua i cultura. El Parlament de les Illes Balears hauria de poder decidir, per exemple, l'oficialitat prioritària de la llengua catalana sense que hi pogués interferir cap comissari polític de l'Estat espanyol, i hauria de poder decidir autònomament l'establiment de quotes de català per a totes les emissores de ràdio o cadenes privades de televisió que emetin per a les illes.

En tercer lloc, hauria de poder decidir al model d'organització de la comunitat autònoma que hom consideràs més interessant. Avui dia, el parlament de les Illes no compta amb autonomia ni tan sols per a dissoldre's. En una situació d'autonomia real, el parlament podria decidir això i qualsevol altre aspecte que afectàs la vida política, social, econòmica o cultural a la nostra terra.

En quart lloc, s'hauria d'eliminar això que s'anomena "administració perifèrica de l'Estat". Que no vàrem quedar que les autonomies també eren estat? A què ve, idò, de mantenir una administració perifèrica? Perquè existís autèntica autonomia, les competències que ara es troben en mans de l'Estat haurien de correspondre íntegrament al nostre parlament i ésser gestionades pel nostre govern.

Una autonomia que no apunti en aquesta direcció no constitueix tal autonomia, sinó que continua sent una "heteronomia" (en comptes de ser un país que es governa a si mateix és un país governat des de fora).

La prova per veure si una comunitat és realment autònoma és ben fàcil de fer: es tracta senzillament d'observar en una situació conflictiva, qui té l'última paraula. Crec que, de moment, l'última paraula no és la de Jaume Matas, ni la de cap altre president "autonòmic". Reivindiquem la plenitud semàntica de las paraules. Per aconseguir que els Països Catalans siguin realment autònoms, reclamem-ne la independència.

*Bernat Joan i Mari*

*President d'ERC-Illes Balears i Pitiüses*



**Esquerra Republicana**  
Illes Balears i Pitiüses

## LLIÇO DE TRANSPARÈNCIA I TARANNA DEMOCRÀTIC.

El passat dia 8 d'octubre del 1996 i després d'un petit canvi de criteris dins un plenari en el que la majoria municipal va encaixar molt malament una pregunta meva en la que demanava quins criteris s'havien seguit per agafar el voluntariat que va treballar a la Fira del Mercat d'Ocasió convertint la resposta en un atac polític. En cap moment vaig posar en entredit la labor ni d'aquests ni d'altres voluntaris, Déu em guard de fer-ho.

La meva pregunta venia a compte de que sabia que uns joves de Maria per fer la representació dels Reis havien realitzat un viatge pagat per l'Ajuntament. Això ho vaig saber de boca del secretari quan després de tenir permís del Batle per revisar el llibre de Registre Municipal i demanar una còpia dels documents que vaig considerar convenients. Vaig obtenir còpia de tots els que vaig demanar i entre ells l'esmentada factura amb la signatura de conformitat del senyor Batle. En pareixia un agravi comparatiu més, dels molts que es fan des de la Casa de la Vila per la majoria municipal o determinat element de la mateixa.

El dia 21 de gener de 1997, és a dir, 103 dies després de l'entrada en el Registre Municipal de l'escrit vaig demanar certificació d'acte presumpte de conformitat amb l'article 44 de la Llei 30/92 i es va obrir un plaç de 20 dies més per resoldre.

El darrer dia i, per dir-ho clar, a darrera hora se'n va fer entrega d'una resolució d'Alcaldia a la qual es va adjuntar el paper en qüestió en el termes que vaig demanar. Sobren les paraules.

Passant a un altre tema, el dels pressupostos per l'any 1997, crec que es presenten molt complicats. Degut a l'endeutament municipal que ja va fer impossible realitzar algunes inversions dins l'any 1996 pot esser que les aportacions de tots el grups municipals al pressupost quedin en un no res. Per la nostra part, incidirem en la participació en el Pla Mirall tant com Ajuntament com a part que signa el conveni per ajudar als particulars. La reforma de la Plaça de d'Alt i de la Plaça del Mercat podrien entrar dins el Pla Mirall, així com l'arreglament de les aceres que ho necessitin i aprofitar per enterrar els cables de GESA i CTNE. També es podria arreglar l'altre acera del carrer de Sant Miquel i fer si cal una mica més ample.

Reformar les dependències de la casa

de la Vila per tal de donar una funció més adient a la sala de l'Ajuntament i pujar a ella algunes dependències que no son tan de cara als ciutadans, com la comptabilitat i els despatxos de feina del Batle, aparlador i Secretari.

Destinar una partida pressupostària a tancar forats de carrers i camins que són necessaris i, creim imprescindibles. Així com comprar el solar que enllaça els dos carrerons de sa Raval que acaben en escales i fer un racó arregladet i si és possible permetre el trànsit.

Millorar les instal·lacions del Poliesportiu i el plantejament de comprar o fer una opció de compra d'un solar o immoble que permeti que els joves i en general els ciutadans de Maria puguin tenir un local adient on poder fer teatre, projeccions de cinema, conferències, etc. i poder realitzar altres activitats.

En el proper número en tornarem parlar.

*Jaume Mestre.*

**Viajes MARTEL S.A.**

15217  
Maig '96

AYUNTAMENT MARIA DE LA SALUT  
Plaça d'os Pou, 15  
MARIA DE LA SALUT  
I 0701500

Reis any 1.996 56.000.-

17 Maig 1996

AYUNTAMENT DE MARIA DE LA SALUT  
CALPERS

IST I CONFIRMA  
Evia registrada

TOTAL 56.000.-

CONVINGUT PER: MARIA DE LA SALUTICA  
SERVIDORAS: MARIA, MARION

## **ACTA DE LA SESSIÓ PLENÀRIA ORDINÀRIA CELEBRADA PER L'AJUNTAMENT EL DIA 1 DE FEBRER 1997,-**

Excusa la seva presència, el Regidor, Sr. En Miquel Ouetglas Alcover.

Pel Sr. president es declara oberta la Sessió i, de conformitat amb l'ordre del dia, es procedeix a tractar els següents punts:

### **PRIMER.- LECTURA I APROVACIÓ, SI S'ESCAU, DE L'ACTA DEL PLE ANTERIOR.**

Demanat per l'Alcalde si hi ha observacions a l'esborrany de l'Acta anterior es contesta que no. Sotmesa la seva aprovació a votació del Plenari s'aprova per unanimitat l'Acta del Ple anterior.

### **SEGON- PROPOSTA DE L'ALCALDIA PER A L' APROVACIÓ DE LA CONVENIÈNCIA DE PRO- RROGAR LA VIGÈNCIA DE LA RESOLUCIÓ APROVATÒRIA DE REDUCCIÓ DE LES RETENCIONS DURANT L'ANY 1997.**

Sense debat es sotmesa la qüestió a la votació de la Sala amb el següent resultat:

**S'APROVA PER MAJORIA ABSOLUTA DE  
CINC VOTS A FAVOR** del Sr. Oliver (Alcalde), Sres. Bergas i Torelló i Srs. Carbonell i Mestre i **TRES VOTS EN CONTRA** dels Srs. Torrens, Mulet i la Sra. Castelló.

### **TERCER.- PROPOSTA DE L'ALCALDIA PER A L'APROVACIÓ DEL RECOLZAMENT DE LA PROPOSICIÓ NO DE LLEI RELATIVA AL PLA DE PAU DE LES NACIONS UNIDES PEL SÀHARA OCCIDENTAL.**

Sense debat es sotmet la proposta a votació que **S'APROVA PER UNANIMITAT DELS ASSISTENTS.**

### **QUART.- PROPOSTA DE L'ALCALDIA PER A SOL-LICITAR ALS ÒRGANS PERTINENTS LA PARALITZACIÓ DE L'EXTRACCIÓ D'AIGUA DE SA MARINETA.**

S'inicia el debat i, immediatament, el Sr. Mestre diu que, vista la proposta de l'alcaldia, presenta moció d'urgència per tal de que juntament amb el contingut de la proposta de batlia, sigui sol·licitada la paralització del transport d'aigua amb vaixell des de Catalunya (la coneguda com "Operació barco").

Justifica aquesta moció en raons d'urgència i claredat en el debat i, pel que fa al fons de la qüestió en la gran quantitat d'aigua caiguda aquest any.

Sotmesa primer terme a l'aprovació del Plenari la procedència del debat de la moció presentada i la seva addició a la proposta de l'Alcaldia, **S'APROVA PER**

**UNANIMITAT.**

En conseqüència, el debat i la votació recaurà sobre la sol·licitud de paralització d'extracció d'aigua de Sa Marineta i l'aturada de la "Operació barco".

Sotmesa finalment a votació la proposta juntament amb la moció presentada pel representant dels Independents de Maria, el resultat és el següent:

**S'APROVA PER MAJORIA ABSOLUTA DE  
CINC VOTS A FAVOR** (Alcalde Sr. Oliver, Sres. Torelló i Bergas i Srs. Carbonell i Mestre) i **TRES ABSTENCIONS** (Srs. Torrens i Mulet i Sra. Castelló).

### **CINQUÈ.- PROPOSTA DE L'ALCALDIA PERQUÈ L'AJUNTAMENT FACI UN PRONUNCIAMENT CONTRA LA PRESA D'AIGUA EN EL TERME D'ESCORCA AIXÍ COM COMUNICACIÓ DE LA DECISIÓ A EMAYA, A L'ALCALDE DE L'AJUNTAMENT DE PALMA, A LA PRESIDÈNCIA DEL CONSELL INSULAR DE MALLORCA I A LA PRESIDÈNCIA DEL GOVERN DE LES ILLES.**

Sotmesa la proposta a votació gairebé sense debat previ, el resultat és:

**S'APROVA PER MAJORIA ABSOLUTA DE  
CINC VOTS A FAVOR** (Alcalde Sr. Oliver, Sres. Torelló i Bergas i Srs. Carbonell i Mestre) i **TRES ABSTENCIONS** (Srs. Torrens i Mulet i Sra. Castelló).

### **SISÈ.- PROPOSTA D'ALCALDIA PER A DONAR SUPORT A LA COMISSIÓ D'HISENDA DE LA FELIB EN EL SEU TRASLLAT A LA FEMP PER TAL DE TRACTAR LA NECESSITAT DE QUÈ EL TIPUS IMPOSITIU APLICAT ALS SERVEIS QUE ELS AJUNTAMENTS ESTAN OBLIGATS A PRESTAR EN MÉRITS DE L'ART. 26 DE LA LLEI 7/1985 REGULADORA DE LES BASES DE REGIM LOCAL SIGUI EL MATEIX TIPUS REDUÏT QUE ELS PARTICULARS SUPORTEN A LES OPERACIONS CONSIDERADES COM DE PRIMERA NECESSITAT.**

Arribat aquest punt de l'ordre del dia, és retirat per l'Alcaldia vist que fou un punt ja sotmès a debat i aprovat pel Plenari celebrat el dia onze de maig de mil nou-cents noranta-sis i havia estat inclòs a l'ordre del dia del Plenari per errada.

Tots els presents hi estan d'acord.

### **SETÈ.- PROPOSTA DE L'ALCALDIA PER A POSAR DATA A UNA REUNIÓ PER TAL D'EXAMINAR UN ESBORRANY DEFINITIU DEL REGLAMENT DE PARTICIPACIÓ CIUTADANA (PROPOSAT PEL GRUP MUNICIPAL INDEPENDENTS DE MARIA) PER TAL DE PODER SOTMETRE LA SEVA APROVACIÓ AL PRÒXIM PLENARI DE LA CORPORACIÓ.**

Explicat pel Sr. Alcalde que els treballs tècnics de preparació de l'esborrany es troben ja avançats, és convenient que hi hagi una reunió el mes àmplia possible dels regidors per tal de consensuar el seu text.

S'APROVA PER UNANIMITAT DELS ASSISTENTS la data del divendres, catorze de febrer a les 20,00 hores.

Pel Sr. Mestre es sol·licita que, vist que precisament es tracta d'un reglament de participació ciutadana, després de la reunió que s' acaba d'acordar i abans de sotmetre la seva aprovació al Ple quan arribi el cas, és convenient donar un període a la gent perquè pugui dir-hi el que troba sobre el text.

VUITÈ.- PROPOSTA DE L'ALCALDIA D'ELEVAR L'EXPEDIENT D'OBRES DE LA SRA. NA MONIKA WARTH-NOE (OBRES DE VIVENDA UNIFAMILIAR AÏLLADA AL POLÍGON 1, PARCEL·LES 347 I 348) A LA C.I.U.M. PER TAL DE QUÈ DICTAMINI SOBRE LA POSSIBILITAT O NO DE FORMACIÓ DE NUCLI DE POBLACIÓ, D'ACORD AMB L'ART. 44 DEL REGLAMENT DE GESTIÓ AMB INFORME FAVORABLE DEL PLENARI, SI S'ESCAU.

Després de les oportunes explicacions sobre la tramitació de l'expedient, el punt es sotmès a votació i S'APROVA PER UNANIMITAT la proposta.

NOVÈ.- PROPOSTA DE L'ALCALDIA D'ELEVAR L'EXPEDIENT D'OBRES DEL SR. EN GUILLEM JORDÀ BAUZA (OBRES DE REFORMA DE VIVENDA AL POLÍGON 3, PARCEL·LA 521, "ROQUETA") A LA C.I.U.M. PER TAL DE QUÈ DICTAMINI SOBRE LA POSSIBILITAT O NO DE FORMACIÓ DE NUCLI DE POBLACIÓ, D'ACORD AMB L'ART. 44 DEL REGLAMENT DE GESTIÓ AMB INFORME FAVORABLE DEL PLENARI, SI S'ESCAU. AIXÍ COM TAMBÉ PER A ELEVAR A LA COMISSIÓ DE PATRIMONI DEL CIM PERQUÈ DICTAMINI SOBRE LA IDONEÏTAT DE LES OBRES PRETESES EN EL QUE SÓN LES SEVES COMPETÈNCIES PREVI INFORME DEL TÈCNIC DE PATRIMONI DE LA MANCOMUNITAT DEL PLA I PREVI INFORME FAVORABLE DE

L'AJUNTAMENT SI S'ESCAU.

En aquest moment i d'acord amb el que preveuen els arts. 21 i 96 del RD 2568/986 de 28 de novembre pel que s'aprova el Reglament d'Organització, Funcionament i Règim Jurídic de les Entitats Locals, 76 de la Llei 7/85 Reguladora de les Bases Règim Local i 28 i 29 Llei Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú de 26 novembre de 1992, el Sr. Mestre declara que, per estar l' interessat inclòs en la candidatura en el seu dia presentada pel seu grup, Independents de Maria, s'ha d'abstenir de participar en la deliberació i votació, motiu pel que abandona la sala durant uns instants.

Sotmesa la qüestió a votació S'APROVA PER UNANIMITAT dels assistents la proposta.

DESÈ.- PROPOSTA DE L'ALCALDIA PER TAL DE QUÈ PEL PLENARI DE LA CORPORACIÓ S'AUTORITZI AL SR. ALCALDE DE LA CORPORACIÓ A LA SIGNATURA DE L'OPERACIÓ DE TRESORERIA ACORDADA AMB L'ENTITAT



“SA NOSTRA”, CAIXA DE BALEARS.

En aquest punt el Sr. Mestre diu que és clar que estam davant necessitat de liquidesa fent una referència al que va succeir amb els diners derivats del tema de l'IVA. Diu igualment que aquella va ser una molt mala operació.

El Sr. Oliver li contesta que ell no hi està d'acord perquè d'aquesta manera no va ser necessari continuar amb el crèdit bancari.

El Sr. Mestre diu que els ingressos no es poden augmentar espectacularment i per tant seria més

convenient una operació a llarg termini per tal de resoldre definitivament la situació creada ja que és un tema que s'ha de solucionar entre tots.

Sotmesa finalment a votació la proposta, el resultat és el següent:

**S'APROVA PER MAJORIA ABSOLUTA DE CINCO VOTS A FAVOR** (Alcalde Sr. Oliver, Sres. Bergas i Torelló i Srs. Carbonell i Mestre) i **TRES ABSTENCIONS** (Srs. Torrens i Mulet i Sra. Castelló).

**ONZÈ.-** Seguidament es passa al torn de precs i preguntes:

1.- Sol·licitada la situació en que es troba l'elaboració dels nous pressuposts, el Sr. Oliver contesta que, precisament, volia convocar una reunió per a tractar dels Pressuposts de l'any 1997 així com de la situació econòmica de l'Ajuntament.

Els assistents decideixen que aquesta reunió tingui lloc junt amb la referent al Reglament de Participació Ciutadana el proper 14 febrer 1997 a les 20,00 hores.

2.- La Sra. Castelló demana perquè s'ha tardat més de tres mesos en celebrar una Sessió plenària.

El Sr. Oliver contesta que perquè no hi havia temes urgents a tractar i perquè a més a més es volia sotmetre al Plenari la liquidació del Pressupost de l'any 1994.

El Sr. Mestre diu que un Plenari no és només per dur-hi coses sinó també per dur un control de la gestió municipal. Si volen que la gent s'interessi i es senti representada s'ha de celebrar cada mes citant l'exemple de la Sra. Na Monika Warth-Noe.

El Sr. Carbonell diu que el projecte de la Sra. Warth-Noe va entrar en una data determinada i aquesta és la que té importància en la legislació aplicable.

El Sr. Mulet diu que no hi ha perquè esperar tant per un Plenari.

El Sr. Oliver manifesta assolir la culpa que li correspongui, però dins l'Ajuntament hi ha molta de feina i documentació i no sempre és possible complir tots els compromisos.

El Sr. Mestre diu que dels Plens i dels debats surten les idees i les solucions i que els Plens Ordinaris no són compromisos sinó necessitats.

3.- Per la Sra. Castelló es demana pel mal estat d'alguns carrers i, en concret, per les obres del carrer Constitució.

Pel Sr. Oliver es contesta que l'obra del carrer Constitució està feta i que els altres carrers s'arreglaran i que, pel que fa als reixats li han dit que la propera setmana començaran.

4.- El Sr. Mulet demana quins són els plans pel sanejament.

El Sr. Oliver contesta que no s'hauria de donar aigua potable als solars no edificats, però que no hi ha norma que ho impedeixi i a Cadagua ja li va bé perquè el que vol

és vendre aigua.

5.- El Sr. Mulet demana si s'ha fet el certificat que van demanar sobre l'estat de les obres de la tercera edat i abastament de Sa Raval.

El Sr. Oliver li contesta que creu que el Tècnic Municipal, Sr. Fiol ho ha fet o ho està fent.

6.- El Sr. Mulet demana perquè l'Ajuntament no s'ha adherit al Pla Mirall.

El Sr. Oliver diu que és un dels temes que s'haurien de tractar en la reunió del dia catorze ja que hi ha temps fins el dia 31 de març.

El problema és que l'Ajuntament ha d'aportar part de la subvenció al particular i això podria desbordar les previsions del Pressupost Municipal.

També s'estan fent gestions per veure si s'ens deixaria eliminar i/o disminuir l'aportació municipal per tal de què el Pressupost no pogués ser desbordat.

7.- Pel Sr. Mulet es demana informació sobre les aceres i, també si no seria millor incloure les obres en el Pla Mirall. El Sr. Oliver contesta que l'Ajuntament ha aportat el material. També es manifesta que s'ha d'estudiar si donar el material per tal de que es facin les aceres surt més econòmic que el Pla Mirall.

El Sr. Mulet mantén que el pla Mirall surt més econòmic que donar el material.

El Sr. Oliver diu que de tota manera es debatrà en la reunió de dia 14 febrer.

8.- El Sr. Mestre diu que va sol·licitar relació de ls permisos d'obres concedits i no ha tingut notícies.

El Sr. Oliver li contesta que ho tindrà.

9.- El Sr. Mestre es refereix a la problemàtica amb el personal demanant perquè no s'arreglen els problemes i perquè no es du a terme la reunió que havia de tenir lloc per tal d'explicar el perquè de l'obertura els dissabtes.

El Sr. Oliver diu que ell va donar l'ordre de que els dissabtes s'havia de fer venir a fer feina i no a una reunió. Altra cosa és que va dir al personal que hi hauria una reunió explicativa de la nova situació que coincidiria amb un dissabte i es comptaria amb la presència del Sr. Regidor de Personal i del Secretari de la Corporació.

El Sr. Carbonell diu que al llarg de l'any no es pot superar una xifra que està en 36 hores per setmana pels funcionaris i 40 hores per setmana pel personal laboral. Que, per tant, no sap d'on pugui venir el malestar ja que si l'obligació existeix només s'ha de complir i recorda que està previst obrir els horabaixes i encara no s'ha fet.

10.- El Sr. Mulet diu que si l'any 1996 està més o menys llest, encara que no es compleixin totes les formalitats es podria donar una relació aproximada de l'execució pressupostària..

El Sr. Oliver li contesta que així es farà a la propera reunió del dia 14 febrer.

I no havent més assumptes per a tractar, per la presidència s'aixeca la sessió, sent les 13,00 hores, i de tot això Jo, el Secretari, en don fe.

# CARRERANY ESPORTIU

ACTUALITAT DEL FC  
MARIER. MARÇ 97

Amb la retirada de l'equip de regional, pareixia que s'havia acabat el FC MARIER. De cap de les maneres. Vet aquí que els equips que representen aquest club estan deixant molt alt el nom de l'equip del nostre poble.

Un club que aquest any manté tres equips federats: alevins, benjamins a futbol-7 i l'equip femení a futbol-11.

Aquests tres equips funcionen perquè hi ha unes persones que hi dediquen molt de temps desinteressadament, tal com fan alguns pares a l'equip aleví. Són molts els problemes que han tingut al llarg de la present temporada per poder trobar al lots suficients que defensassin els colors de l'equip. Sobre això alguns pares pensaren que els seus fills lluirien més a equips veïnats del nostre poble, cosa que dona més valor a aquells que tengueren fe en l'equip del nostre poble i que dissabte darrere dissabte acompanyen els seus fills per tots els indrets de l'illa. La fotografia que acompanya aquest escrit no és actual, ja que està feta el passat desembre. Actualment hi ha hagut uns reforços molt importants.

Sobre l'equip de benjamins n'hi ha prou fent un cop d'ull a la classificació per veure el gran planter que hi ha i



la gran feinada que estan duent els germans Pere i Xisco Font: Un equip líder destacat i amb totes les possibilitats d'esser campions abans d'acabar la Lliga. També espectacular és la xifra de gols. A hores d'ara duen 157 gols marcats i encara no saben què és perdre o empatar un partit. Grans figures per al futur.

L'altre equip, el femení. ¿Qui hagués dit que a Maria tendriem un equip format per una vintena de jugadores que de la mà d'en Pere «Ferreret», estiguessin disputant la Lliga de Futbol Femení de la Federació Balear de Futbol? Tal és la dedicació d'en Pere que està fent el curs d'entrenador i que ha caigut lesionat fent les proves d'educació física a Inca. Molt de sacrifici per part d'en Pere i també de les jugadores i pares i mares que estan al costat de l'equip.

Pep Ferriol Torelló. Secretari del FC MARIER

## ◆ Alevins F-7

COLÒNIA-CALVIÀ	4-3
P. CALVIÀ-RT. ARENAL	0-2
S. PONÇA-ESPANYA	8-2
VALLDEMOSSA AT.-ANDRATX	2-10
CE MARIER-FELANITX	9-1
LA PORCIÚNCULA-MONTUÏRI	1-4
SON ROCA-S'HORTA	1-4
VILAFRANCA-P.B. LLUBÍ	8-2

1. COLÒNIA	18	17	0	1	160	19	51
2. S'Horta	18	16	1	1	130	20	49
3. Calvià	18	16	0	2	111	32	48
4. Montuïri	18	11	2	5	82	58	35
5. Rt. Arenal	18	11	1	6	55	41	34
6. P. Calvià	18	9	0	9	58	56	27
7. S. Ponça	18	7	5	6	57	61	26
8. Valldemossa At.	18	8	1	9	72	80	25
9. Andratx	18	6	5	7	70	68	23
10. Son Roca	18	7	2	9	56	68	23
11. La Porciúncula	18	7	1	10	35	69	22
12. Vilafanra	18	6	1	11	53	65	19
13. CE Marié	18	5	0	13	50	87	15
14. Felanitx	18	3	1	14	42	129	10
15. Espanya	18	3	0	15	45	119	9
16. P.B. Llubi	18	2	0	16	19	112	6

## ◆ Benjamins F-7 Grup D

SINEU-VILAFRANCA	0-2
ARTÀ-MARGALIDÀ	5-1
CALAMILLOR-ESCOLAR	3-2
PETRA-SONSERVERA	10-1
ALGAIDA AT.-E.S. SALVADOR	4-0
CE MARIER-MURER	6-2
MONTUÏRI-ALGAIDA	1-5

1. CE MARIER	18	18	0	0	157	26	54
2. Murer	18	16	0	2	85	22	48
3. Petra	18	13	1	4	94	32	40
4. Cala Millor	18	12	2	4	89	40	38
5. Artà	18	12	2	4	79	31	38
6. Vilafanra	18	10	2	6	57	35	32
7. Escolar	18	9	2	7	51	40	29
8. Algaída	18	9	1	8	91	57	28
9. Sineu	18	6	1	11	52	69	19
10. Margalidà	18	4	3	11	38	72	15
11. Montuïri	18	4	0	14	40	123	12
12. E.S. Salvador	18	3	2	13	40	89	11
13. Son Servera	18	1	0	17	17	136	3
14. Algaída At.	18	1	0	17	18	141	3

El Marié manté una setmana més el lideratge amb sis punts d'avantatge.

## NOTICIES DEL CLUB CICLISTA MARIA DE LA SALUT

Com cada any, quan arriben aquestes dates, el Club Ciclista està preparant l'anada a Lluç per al proper Divendres Sant, dia 28 de març. És obert a tothom. La sortida serà a les 8,30 de la Plaça des Pou. Per recuperar les forces, una vegada arribat a Maria de tornada, s'està cercant un bon restaurant per arrodonir la festa.

---



---

## IX CERTAMEN DE FOTOGRAFIA «FENT CARRERANY»

---



---

### B A S E S

**TEMA:** Lliure.

**PARTICIPANTS:** El certamen és obert a tothom. A l'apartat juvenil hi podran participar tots els nascuts l'any 1979 o posteriors.

**OBRES:** Cada participant podrà presentar un màxim de 3 obres a cadascun dels apartats del certamen. Al premi «Mestre Pere des Retrats», no s'hi concursa directament, és el jurat el que otorga aquest premi a la fotografia de totes les presentades que consideri que reflecteix millor la vida de les persones o del poble de Maria. Aquest premi és compatible amb els altres.

#### APARTATS I PREMIS

**-Premi Color.**

1er. 25.000'-ptes. i trofeu.

2on. 15.000'-ptes. i trofeu.

**-Premi Blanc i Negre.**

1er. 25.000'-ptes. i trofeu.

2on. 15.000'-ptes. i trofeu.

**-Premi Juvenil.**

10.000'-ptes. i trofeu.

**-Premi Autor Local.**

15.000'-ptes. i trofeu.

**«Mestre des Retrats»**

20.000'-ptes. i trofeu

**FORMAT I PRESENTACIÓ:** Les obres seran lliures d'imatge i format fotogràfic i aniran muntades sobre cartolina reforçada de 30 x 40 cms. blanca o negra.

**IDENTIFICACIÓ:** A la part de davant, marge inferior dret de cada fotografia hi figurarà el títol, lema i apartat al qual es concursa. Els autors locals i juvenils ho faran constar. En un sobre tancat s'escriuran les dades personals de l'autor (nom, document d'identitat, adreça i telèfon), amb el seu lema a l'exterior. Totes les fotografies que no s'identifiquin d'aquesta manera quedaran fora de concurs, si bé, si hi ha espai s'exposaran.

**ENVIAMENT:** Les obres podran ser lliurades personalment o enviades per correu, sempre que arribin abans del 19 d'abril de 1997 a aquestes adreces:

\*Associació Cultural «FENT CARRERANY». C/ Antoni Monjo, 2. 07519 Maria de la Salut.

\*Ajuntament de Maria. Plaça des Pou, 13. 07519 Maria de la Salut.

\*Imatges, material fotogràfic. C/ Pere Riera, 1. 07550 Manacor.

\*Rudi's Foto-Servei. C/ Blanquerna, 18. 07003 Ciutat de Mallorca.

\*Fotos Gamundí. C/ Sant Joan, 7. 07440 Muro.

Al sobre s'ha de fer constar IX Certamen de Fotografia «FENT CARRERANY», el número d'obres que hi ha dins, i el lema.

**JURAT:** El jurat estarà format per 3 o 5 persones nomenades per l'Associació. El seu veredicté serà inapel·lable i els premis es podran considerar deserts.

**CALENDARI:** Termini de presentació: 19 d'abril de 1997.

Inauguració i lliurament de premis: 25 d'abril de 1997 a les 20'30 hores.

**EXPOSICIÓ:** Del 25 d'abril al 4 de maig de 1997 a «Sa Capella Fonda».

**HORARI:** Dissabtes i diumenges de 18'30 a 20 hores.

**DEVOLUCIÓ DE LES OBRES:** Aquestes podran ser retirades al lloc d'entrega a partir del 2 de juny de 1997.

**NOTES:**

1.-Les obres premiades quedaran en poder de l'Associació Cultural «FENT CARRERANY», que es reserva el dret de reproduir-les, exhibir-les i publicar-les

2.- L'organització es reserva el dret a seleccionar les obres a exposar.

3.- Les obres seran tractades amb la major cura possible, però no es respon de les malifetes o pèrdues que es puguin produir.

4.-Cap obra presentada pot haver estat premiada anteriorment.

5.-Qualsevol cas no previst en aquestes bases serà resolt per l'organització.

6.-La presentació a aquest certamen pressuposa l'acceptació d'aquestes bases.



# Consell Insular de Mallorca

Comissió de Cultura i Patrimoni Històric